BEREDSKAP – 1.–4. TRINN

HVEM KAN HJELPE?

Det har blåst kraftig

I natt har det vært kraftig vind. Da dere våkner, ser dere at flere ting har skjedd i nærmiljøet.

- Et stort tre har falt over en vei.
- Noen hus har mistet strømmen.
- Bussen kommer ikke fram.
- En eldre nabo trenger hjelp.

Det er mange ting på én gang.

> **Hvem kan gjøre noe med alt dette?**

Kan vi ordne alt selv?

Tenk på det som har skjedd:

- Et stort tre ligger over veien.
- Strømmen er borte i flere hus.
- Bussen kommer ikke fram.
- En nabo trenger noen til å handle mat.

Sorter:

DETTE KAN VI KANSKJE HJELPE MED	HER TRENGER VI EN VOKSEN

HER TRENGER VI FAGFOLK ELLER EN TJENESTE

Hvorfor passer ikke alle oppgavene i samme gruppe?

Treet ligger over veien

Treet sperrer hele veien.

En elev sier:

> **«Vi kan jo bare dra det bort!»**

En annen sier:

> **«Kanskje vi heller bør holde oss unna og si fra.»**

- Hva tenker dere?
- **Hva kan være farlig som vi ikke ser?**
- Kan alle problemer løses av den som oppdager dem?

Å hjelpe betyr ikke alltid å gjøre jobben

Noen ganger hjelper vi best ved å **ikke prøve å løse problemet selv**. Vi kan:

holde oss unna noe som kan være farlig	si fra til en voksen	følge beskjeder
hjelpe andre med å holde avstand	la mennesker med riktig kunnskap og utstyr gjøre jobben	

Å vite når vi trenger hjelp, er også beredskap.

Hvem gjør hva?

Når noe skjer, kan forskjellige mennesker og tjenester ha ulike oppgaver.

Hvem tror dere kan være viktige hvis:

- **noen er alvorlig skadet?**
- **det brenner?**
- **en vei er sperret?**
- **strømmen er borte?**
- **mange mennesker trenger informasjon?**
- **noen trenger hjelp hjemme?**

Det er ikke sikkert det bare finnes **ett** riktig svar.

> **Flere kan måtte samarbeide.**

Mange deler av samfunnet hjelper til

Når noe alvorlig eller uventet skjer, kan mange være involvert. For eksempel:

brannvesenet

kan hjelpe ved brann, ulykker og andre farlige situasjoner

politiet

kan bidra til trygghet og håndtere alvorlige hendelser

helsetjenesten

hjelper mennesker som er syke eller skadet

kommunen

har ansvar for mange tjenester innbyggerne trenger

strøm-/nettselskapet

arbeider med strømnettet når det oppstår feil

frivillige organisasjoner

kan hjelpe på ulike måter når det er behov for det

Og vanlige mennesker kan også bidra.. Men vi har forskjellige roller og forskjellig ansvar.

Hva bør løses først?

Tenk at dette skjer samtidig:

1. En person har skadet seg.
2. Et tre sperrer veien.
3. Flere hus er uten strøm.
4. En nabo mangler melk.
5. Bussen er forsinket.

Dere kan ikke løse alt på én gang.

Hva haster mest?

Hva kan vente?

Hvem bør ta seg av de forskjellige problemene?

Det er ikke alltid lett å prioritere. **Hva bør vi tenke på når vi bestemmer hva som må skje først?**

Naboen trenger hjelp

Den eldre naboen i huset ved siden av har det bra. Men strømmen er borte, og naboen mangler noen matvarer.

Hva kan familien din kanskje gjøre?

- spørre hvordan det går
- hjelpe med noe enkelt hvis det er trygt
- gi videre viktig informasjon
- kontakte andre dersom naboen trenger mer hjelp

Men tenk at naboen i stedet sier: **«Jeg har falt og klarer ikke å reise meg.»**

> - **Er dette fortsatt noe dere bare skal ordne selv?**
> - **Når forandrer situasjonen seg?**

Fra litt hjelp til profesjonell hjelp

Noen situasjoner kan vi håndtere sammen i hverdagen. Andre trenger voksne. Og noen krever mennesker med **spesiell kunnskap, ansvar eller utstyr**.

Prøv å plassere situasjonene:

KAN HJELPE SELV	BE OM HJELP FRA EN VOKSEN	TRENGER FAGFOLK ELLER EN TJENESTE

- En nabo trenger hjelp til å bære noen varer.
- Det lukter røyk fra et hus.
- Et søsken er redd fordi strømmen har gått.
- En strømledning ligger på bakken.
- Noen har slått kneet.
- En person er alvorlig skadet.

Begrunn valgene deres.

Ingen løser alt alene

Tenk på lokalsamfunnet som mange deler som virker sammen.

- Noen sørger for strøm.
- Noen holder veier åpne.
- Noen hjelper syke og skadde.
- Noen gir informasjon.
- Noen organiserer tjenester.

Og mennesker hjelper familie, venner og naboer.

- Hva ville skjedd hvis ingen samarbeidet?
- Hvorfor trenger vi hverandre når noe uventet skjer?

Oppdrag: Lag et hjelpekart

Lag et **hjelpekart** for nærmiljøet.

I midten skriver dere:

NOE HAR SKJEDD

Rundt kan dere plassere:

MEG SELV	FAMILIE OG ANDRE VOKSNE	NABOER
SKOLEN	KOMMUNEN	BRANNVESEN
POLITI	HELSETJENESTE	ANDRE FAGFOLK OG TJENESTER

Tegn streker mellom dem som kan trenge å samarbeide. Hva kan de forskjellige bidra med?

Nye hendelser

Bruk hjelpekartet deres.

Hvem kan hjelpe hvis …

- **… strømmen blir borte på skolen?**
- **… et tre sperrer skoleveien?**
- **… en medelev blir skadet?**
- **… noen ikke har fått med seg en viktig beskjed?**
- **… en nabo trenger litt praktisk hjelp?**
- **… dere oppdager noe som kan være farlig?**

For hver situasjon:

Hva kan vi gjøre?

Hvem bør vi si fra til?

Hvem har kunnskap eller ansvar for å hjelpe?

Når noe uventet skjer

STOPP OPP: Hva har skjedd?

FINN UT: Hva vet vi? Er det noe som kan være farlig?

VURDER: Hva kan vi gjøre selv? Hva trenger vi hjelp til?

HANDLE: Gjør det som er trygt. Si fra til riktig person.

HJELP HVERANDRE: Bidra med det du kan – uten å sette deg selv eller andre i fare.

Hva har du lært?

Fullfør setningene:

- **Noe jeg kan hjelpe med selv, er …**
- **En situasjon der jeg bør hente en voksen, er …**
- **Noe vi trenger fagfolk til, er …**
- **Hvis jeg oppdager noe som kan være farlig, kan jeg …**
- **Når mange problemer skjer samtidig, kan det være viktig å …**
- **Samfunnet trenger mange forskjellige mennesker og tjenester fordi …**

Beredskap er samarbeid

Å være forberedt betyr ikke at du skal kunne ordne alt selv. Det handler også om å:

- vite hva du kan gjøre
- vite når du trenger hjelp
- vite hvem som kan hjelpe
- følge beskjeder
- la fagfolk gjøre oppgaver som krever kunnskap og utstyr
- bidra på en trygg måte

Når mange gjør sin del og samarbeider, blir samfunnet bedre rustet når noe skjer.